

Dokument z posiedzenia

A9-0283/2021

13.10.2021

SPRAWOZDANIE

w sprawie sytuacji artystów i odbudowy życia kulturalnego w UE
(2020/2261(INI))

Komisja Kultury i Edukacji

Sprawozdawczyni: Monica Semedo

SPIS TREŚCI

	Strona
PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO	3
UZASADNIENIE	19
INFORMACJE O PRZYJĘCIU PRZEZ KOMISJĘ PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWĄ.....	21
GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO W KOMISJI PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWEJ	22

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie sytuacji artystów i odbudowy życia kulturalnego w UE (2020/2261(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając preambułę oraz art. 2, 3 i 4 Traktatu o Unii Europejskiej,
- uwzględniając art. 6 i 167 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych, w szczególności jego art. 19,
- uwzględniając zalecenie UNESCO w sprawie statusu artysty,
- uwzględniając Konwencję UNESCO w sprawie ochrony i promowania różnorodności form wyrazu kulturowego,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 22 maja 2018 r. zatytułowany „Budowa silniejszej Europy: rola polityki dotyczącej młodzieży, edukacji i kultury” (COM(2018)0268),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 22 maja 2018 r. pt. „Nowy europejski program na rzecz kultury” (COM(2018)0267),
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 15 listopada 2018 r. w sprawie planu prac w dziedzinie kultury na lata 2019–2022¹,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 grudnia 2016 r. w sprawie spójnej polityki UE dla sektora kultury i sektora kreatywnego²,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 7 czerwca 2007 r. w sprawie społecznego statusu artystów³,
- uwzględniając swoją rezolucję z 17 września 2020 r. w sprawie odbudowy życia kulturalnego w Europie⁴,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/790 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie prawa autorskiego i praw pokrewnych na jednolitym rynku cyfrowym oraz zmiany dyrektyw 96/9/WE i 2001/29/WE⁵,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/13/UE z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych,

¹ [Dz.U. C 460 z 21.12.2018, s. 12.](#)

² [Dz.U. C 238 z 6.7.2018, s. 28.](#)

³ [Dz.U. C 125 E z 22.5.2008, s. 223.](#)

⁴ [Dz.U. C 385 z 22.9.2021, s. 152.](#)

⁵ [Dz.U. L 130 z 17.5.2019, s. 92.](#)

wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących świadczenia audiowizualnych usług medialnych (dyrektywa o audiowizualnych usługach medialnych)⁶,

- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/818 z dnia 20 maja 2021 r. ustanawiające program „Kreatywna Europa” (2021–2027) oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1295/2013⁷,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/523 z dnia 24 marca 2021 r. ustanawiające Program InvestEU i zmieniające rozporządzenie (UE) 2015/1017⁸,
- uwzględniając konkluzje niemieckiej prezydencji Rady z dnia 20 listopada 2020 r. w sprawie równości płci w dziedzinie kultury,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 18 maja 2021 r. w sprawie odbudowy, odporności i zrównoważonego charakteru sektora kultury i sektora kreatywnego,
- uwzględniając Europejski filar praw socjalnych,
- uwzględniając sprawozdanie grupy roboczej ekspertów z państw członkowskich ds. otwartej metody koordynacji z dnia 22 marca 2018 r. w sprawie roli polityki publicznej w rozwijaniu potencjału sektora kultury i sektora kreatywnego w zakresie przedsiębiorczości i innowacji,
- uwzględniając badanie z dnia 1 lutego 2021 r. zatytułowane „The Situation of Artist and Cultural Workers and the post-COVID-19 Cultural Recovery in the European Union – Background Analysis” [Sytuacja artystów i pracowników sektora kultury a odbudowa życia kulturalnego w Unii Europejskiej po pandemii COVID-19 – analiza kontekstowa] opublikowane przez Dyрекcję Generalną Parlamentu ds. Polityki Wewnętrznej⁹;
- uwzględniając briefing zatytułowany „The Situation of Artist and Cultural Workers and the post-COVID-19 Cultural Recovery in the European Union: Policy Recommendations” [Sytuacja artystów i pracowników sektora kultury a odbudowa życia kulturalnego w Unii Europejskiej po pandemii COVID-19: zalecenia polityczne] opublikowany dnia 4 maja 2021 r. przez Dyрекcję Generalną Parlamentu ds. Polityki Wewnętrznej¹⁰;
- uwzględniając art. 54 Regulaminu,

⁶ [Dz.U. L 95 z 15.4.2010, s. 1.](#)

⁷ [Dz.U. L 189 z 28.5.2021, s. 34.](#)

⁸ [Dz.U. L 107 z 26.3.2021, s. 30.](#)

⁹ Badanie „The Situation of Artist and Cultural Workers and the post-COVID-19 Cultural Recovery in the European Union” [Sytuacja artystów i pracowników sektora kultury a odbudowa życia kulturalnego w Unii Europejskiej po pandemii COVID-19], Dyrekcja Generalna ds. Polityki Wewnętrznej, Departament Tematyczny B ds. Polityki Strukturalnej i Polityki Spójności, 1 lutego 2021 r.

¹⁰ Briefing „The Situation of Artist and Cultural Workers and the post-COVID-19 Cultural Recovery in the European Union” [Sytuacja artystów i pracowników sektora kultury a odbudowa życia kulturalnego w Unii Europejskiej po pandemii COVID-19], Dyrekcja Generalna ds. Polityki Wewnętrznej, Departament Tematyczny B ds. Polityki Strukturalnej i Polityki Spójności, 4 maja 2021 r.

- uwzględniając sprawozdanie Komisji Kultury i Edukacji (A9-0283/2021),
- A. mając na uwadze fakt, że w swojej rezolucji z dnia 7 czerwca 2007 r. w sprawie społecznego statusu artystów Parlament wyraźnie zwrócił się już do państw członkowskich o opracowanie lub wdrożenie środowiska prawnego i instytucjonalnego w celu wsparcia twórczości artystycznej poprzez przyjęcie lub stosowanie ogółu spójnych i kompleksowych środków dotyczących umów, zabezpieczenia socjalnego, ubezpieczenia zdrowotnego, podatków bezpośrednich i pośrednich oraz zgodności z przepisami europejskimi,
- B. mając na uwadze, że w rezolucji z dnia 7 września 2020 r. w sprawie odbudowy życia kulturalnego w Europie Parlament ponownie podkreślił potrzebę poprawy warunków pracy osób zawodowo związanych z kulturą i pracą twórczą oraz wezwał Komisję do ustanowienia europejskich ram warunków pracy w sektorze kultury i sektorze kreatywnym;
- C. mając na uwadze, że kultura ma nieodłączną wartość jako wyraz człowieczeństwa, demokracji i zaangażowania obywatelskiego, które mogą mieć kluczowe znaczenie w dążeniu do zrównoważonego rozwoju;
- D. mając na uwadze, że kultura i wolność sztuki znacząco przyczyniają się do aktywności społeczeństwa i umożliwiają wszystkim segmentom społeczeństwa wyrażanie swojej tożsamości, przyczyniając się do spójności społecznej i dialogu międzykulturowego i torując drogę do coraz ściślejszej Unii Europejskiej, jak również odgrywając kluczową rolę we wspieraniu transformacji cyfrowej i ekologicznej;
- E. mając na uwadze, że kultura, sztuka, dziedzictwo kulturowe i różnorodność kulturowa mają wielką wartość dla społeczeństwa europejskiego z perspektywy kulturowej, edukacyjnej, demokratycznej, środowiskowej, społecznej, praw człowieka i gospodarczej, w związku z czym powinny być promowane i wspierane; mając na uwadze, że europejski sektor kultury i sektor kreatywny w znacznym stopniu przyczyniają się do tworzenia wspólnej tożsamości europejskiej i naszych wartości, naszego zdrowia psychicznego i bogactwa gospodarczego, a w perspektywie długoterminowej do tworzenia europejskiej sfery publicznej;
- F. mając na uwadze, że europejski sektor kultury i sektor kreatywny odpowiadają za od 4 do 7 % unijnego PKB i zapewniają 8,7 mln miejsc pracy w UE;
- G. mając na uwadze, że dotychczas Unia miała ograniczone kompetencje w dziedzinie kultury; mając na uwadze, że Parlament musiał bardzo zabiegać o znaczne zwiększenie budżetu programu „Kreatywna Europa”; mając na uwadze, że „Kreatywna Europa” to jedyny program Unii poświęcony kulturze; mając na uwadze, że finansowanie tego programu jest nadal zdecydowanie niewystarczające do zaspokojenia potrzeb europejskich artystów oraz całego sektora kultury i sektora kreatywnego;
- H. mając na uwadze, że w skład sektora kultury i sektora kreatywnego wchodzi głównie mikroprzedsiębiorstwa, małe i średnie organizacje i przedsiębiorstwa o ograniczonym dostępie do rynków finansowych oraz artyści prowadzący działalność na własny rachunek, pracownicy sektora kultury, freelancerzy i przedsiębiorcy, którzy powszechniej pracują w niepełnym wymiarze czasu pracy i powszechniej uzyskują

nieregularne i mieszane dochody z różnych źródeł;

- I. mając na uwadze, że poziom samozatrudnienia jest w sektorze kultury i sektorze kreatywnym wyższy (33 %) niż wśród zatrudnionych w całej gospodarce (14 %) i że pracownicy sektora kultury i sztuki częściej pracują w niepełnym wymiarze godzin, co utrudnia im dostęp do środków wsparcia i siatek bezpieczeństwa socjalnego oraz zmniejsza ogólną odporność osób samozatrudnionych w sektorze kultury i sektorze kreatywnym;
- J. mając na uwadze, że w niektórych państwach członkowskich niektóre osoby zawodowo związane z kulturą i pracą twórczą nie posiadają żadnego statusu prawnego;
- K. mając na uwadze, że środki ograniczające rozprzestrzenianie się wirusa podjęte w reakcji na pandemię COVID-19 poważnie osłabiły delikatny ekosystem kulturowy i kreatywny, zagrażając w ten sposób twórczości i ekspresji kulturalnej i artystycznej oraz ograniczając wkład sztuki i kultury w nasz dobrostan, różnorodność kulturową, demokrację i nie tylko; mając na uwadze, że w 2020 r. sektor kultury i sektor kreatywny odnotowały straty w obrotach wynoszące ponad 30 %, czyli łączną stratę w wysokości 199 mld EUR, przy czym straty w sektorach muzyki i sztuk widowiskowych wynoszą odpowiednio 75 % i 90 %¹¹;
- L. mając na uwadze, że kultura jest ekosystemem, który nie tylko generuje wysoką wartość gospodarczą (odpowiada za 4,4 % unijnego PKB, jeśli chodzi o całkowity obrót, i zatrudnia około 7,6 mln osób), ale i ma istotny wpływ na społeczeństwo, przyczyniając się do tworzenia demokratycznych, zrównoważonych, wolnych, sprawiedliwych i integracyjnych społeczeństw oraz odzwierciedlając i wzmacniając naszą europejską różnorodność, wartości, historię i swobody;
- M. mając na uwadze, że jednoznacznie udowodniono, iż treści kulturowe rozpowszechniane podczas lockdownów wymuszonych pandemią COVID-19 znacznie poprawiły stan psychiczny obywateli Europy i zapobiegły pogorszeniu się problemów ze zdrowiem psychicznym spowodowanych przedłużającą się izolacją;
- N. mając na uwadze, że trzeba wspierać kulturę tradycyjną i artystów działających w tej dziedzinie w celu ochrony dziedzictwa kulturowego;
- O. mając na uwadze, że opracowanie wielowymiarowych europejskich ram warunków pracy w sektorze kultury i sektorze kreatywnym będzie wymagało ich dostosowania do polityki UE w dziedzinie zatrudnienia, konkurencji, rynku wewnętrznego, polityki społecznej, praw podstawowych i równości, praw autorskich oraz finansowania kultury, a także stałego monitorowania postępów państw członkowskich pod względem poprawy warunków pracy w sektorze kultury i sektorze kreatywnym oraz wymiany najlepszych praktyk, przy pełnym poszanowaniu dziedzin kompetencji Unii Europejskiej i jej państw członkowskich;
- P. mając na uwadze, że od czasu zawartego w rezolucjach z czerwca 2007 r., listopada 2016 r. i września 2020 r. apelu Parlamentu o poprawę sytuacji artystów nie poczyniono

¹¹ Ernst & Young, *Rebuilding Europe: The cultural and creative economy before and after the COVID-19 crisis*, styczeń 2021 r.

znaczących postępów, a większość zawartych w nich postulatów pozostaje wciąż aktualna, w szczególności w świetle znaczących różnic między systemami wsparcia dla artystów i pracowników sektora kultury w różnych państwach członkowskich oraz faktu, że sytuacja artystów uległa pogorszeniu, a zatem większość postulatów Parlamentu nabrała pilnego charakteru;

- Q. mając na uwadze, że kryzys związany z COVID-19 uwypuklił istniejące już wcześniej słabości sektora kultury i sektora kreatywnego charakteryzujących się okresowością, niejednorodnością i niestalością, niepewnością źródeł utrzymania artystów i pracowników sektora kultury, a także napiętymi budżetami wielu instytucji kulturalnych i niewystarczającym finansowaniem publicznym; sprawił on ponadto, że sytuacja artystów oraz osób zawodowo związanych z kulturą i pracą twórczą stała się jeszcze trudniejsza, ponieważ utrata zarobków przez freelancerów i przez pracowników zatrudnionych na niestandardowych warunkach, którzy przeważają w sektorze kultury i w sektorze kreatywnym, w wielu przypadkach nie została złagodzona przez słabe lub nieistniejące krajowe systemy zabezpieczenia społecznego ani za pomocą specjalnych środków wsparcia;
- R. mając na uwadze, że utrzymujące się skutki pandemii uniemożliwiły większości artystów i osób zawodowo związanych z kulturą i pracą twórczą prowadzenie działalności i utrzymanie miejsc pracy, a jednocześnie zrodziły poczucie niepewności co do jutra, co już teraz prowadzi do ucieczki specjalistów z sektora, co z kolei wywrze długotrwały wpływ na całokształt i różnorodność europejskiego sektora kultury i sektora kreatywnego oraz zniechęci młodych ludzi i osoby pochodzące ze zmarginalizowanych grup do pracy w tych sektorach i ograniczy kreatywność całego europejskiego społeczeństwa i całej unijnej gospodarki;
- S. mając na uwadze, że wiele państw członkowskich uchwaliło solidne środki nadzwyczajne, aby pomóc sektorowi kultury i sektorowi kreatywnemu w przetrwaniu kryzysu; mając jednak na uwadze, że wsparcie to znacznie różniło się w poszczególnych państwach członkowskich i nie zawsze było odpowiednie dla wszystkich sektorów kultury i sektorów kreatywnych, a czasem przychodziło z opóźnieniem, co zagraża istnieniu niektórych branż; mając na uwadze, że wsparcie to nie było dostępne dla niektórych kategorii pracowników sektora kultury, artystów i osób zawodowo zajmujących się mediacją kulturową ze względu na ich szczególny status zatrudnienia i nie było wystarczające, by zapewnić trwałe warunki pracy; mając na uwadze, że spóźnione, a czasem niewystarczające wsparcie publiczne sprawiło, że sektor ten musiał polegać sam na sobie, co uwypukla zapotrzebowanie na właściwie funkcjonujące mechanizmy wsparcia służące ochronie praw socjalnych artystów i pracowników sektora kultury oraz ochronie różnorodności form wyrazu kulturowego;
- T. mając na uwadze, że mobilność transgraniczna pozostaje zasadniczym elementem kariery artystów i pracowników sektora kultury; mając jednak na uwadze, że większość obecnych instrumentów finansowania wspierających mobilność w niewystarczającym stopniu stymuluje mobilność zrównoważoną pod względem środowiskowym i społecznym oraz utrudnia zachowanie równowagi między życiem zawodowym a prywatnym artystów i pracowników sektora kultury;
- U. mając na uwadze, że w planie prac Rady na rzecz kultury na lata 2019–2022 za priorytet

uznano stworzenie ekosystemu wspierającego artystów oraz osoby zawodowo związane z kulturą i pracą twórczą, a także uznano potrzebę wspólnych działań w tej dziedzinie; mając na uwadze, że pilnie potrzeba takich wspólnych działań;

- V. mając na uwadze, że w UE współistnieje kilka definicji artystów i pracowników sektora kultury, co utrudnia potencjalną harmonizację; mając na uwadze, że wielu pracowników sektora kultury i sektora kreatywnego, w tym między innymi pisarzy, tłumaczy literatury, producentów i techników, cierpi z powodu niepewności wynikającej z braku spójnej definicji ich statusu;
- W. mając na uwadze, że w kilku państwach członkowskich obowiązują przepisy przyznające artystom specjalny status, który gwarantuje im dostęp do świadczeń społecznych; mając jednak na uwadze, że przepisy te różnią się znacznie w poszczególnych państwach członkowskich, co utrudnia wzajemne uznawanie statusu artystów i osób zawodowo związanych z kulturą i pracą twórczą, jak również współpracę transgraniczną i mobilność, stawiając przeszkody twórczości, ekspresji i swobodnemu przepływowi kulturalnemu i artystycznemu, a ostatecznie europejskiej różnorodności kulturowej i zrównoważonemu rozwojowi społecznemu;
- X. mając na uwadze, że wsparcie finansowe na rzecz sektora kultury i sektora kreatywnego różni się znacznie w poszczególnych państwach członkowskich pod względem wielkości budżetów, kluczowych priorytetów i wartości, co przyczynia się do dalszych rozbieżności pod względem trwałości karier pracowników sektora kultury w różnych krajach i utrudnia inkluzywność, trwałość i równowagę współpracy transgranicznej i mobilności;
- Y. mając na uwadze, że artystów i osoby zawodowo związane z kulturą i pracą twórczą zazwyczaj charakteryzuje angażowanie się w nietypowe modele pracy ze względu na charakter samego sektora i często podlegają oni niepewnym warunkom pracy, co utrudnia im dostęp do pełnej ochrony socjalnej i wyklucza ich ze świadczeń emerytalnych, opieki zdrowotnej i zasiłku dla bezrobotnych;
- Z. mając na uwadze, że wynagrodzenia artystów i osób zawodowo związanych z kulturą i pracą twórczą są często niestale i niepewne, pochodzą z różnych źródeł, takich jak umowy, opłaty licencyjne i dotacje, co sprawia, że ich dochody są wysoce nieprzewidywalne, stawia ich w niepewnej sytuacji i osłabia ich odporność;
- AA. mając na uwadze, że pandemia COVID-19 i lockdowny poważnie ograniczyły potencjalne źródła dochodów ogromnej większości artystów, wykonawców i pracowników sektora kultury; mając na uwadze, że bieżące dochody z praw autorskich i praw pokrewnych stały się jednym z niewielu pozostałych źródeł dochodów; mając na uwadze, że w wielu państwach członkowskich takie prawa nie są należycie przestrzegane przez platformy dystrybucyjne, które wywierają presję na posiadaczy praw, aby w ramach umów zrzekali się swoich praw, czasami na zawsze, co poważnie ogranicza ich zdolność do utrzymania się z owoców ich pracy;
- AB. mając na uwadze, że autorzy, wykonawcy i wszyscy twórcy kultury powinni mieć dostęp do gwarantowanych minimalnych standardów zabezpieczenia społecznego, w tym ubezpieczenia pracowniczego i zdrowotnego oraz świadczeń emerytalnych, aby mogli w pełni skoncentrować się na procesie artystycznym i na twórczości;

- AC. mając na uwadze, że brak rokowań zbiorowych i stawiane im przeszkody w przypadku artystów samozatrudnionych i osób zawodowo związanych z kulturą i pracą twórczą dodatkowo osłabiają ich pozycję na rynku pracy i prowadzą do braku odpowiedniej ochrony socjalnej i do długoterminowego negatywnego wpływu na ich pozycję i bezpieczeństwo; mając na uwadze, że zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi stanowi dla większości twórców i artystów w Europie istotne źródło dochodów zapewniające im stałe wynagrodzenie i powinno także chronić ich przed nieuczciwymi praktykami dużych i dominujących spółek medialnych i platform transmisji strumieniowej;
- AD. mając na uwadze, że transgraniczna mobilność jest istotnym elementem pracy artystów, autorów, wykonawców oraz wszystkich osób zawodowo związanych z kulturą i pracą twórczą, lecz często utrudniają ją biurokratyczne procedury, brak jasnych informacji oraz setki przepisów i wymogów administracyjnych w poszczególnych państwach członkowskich, zwłaszcza jeśli chodzi o ochronę socjalną i podatki, jak również skomplikowane i kosztowne procedury dotyczące specyficznych potrzeb transportowych podatnego na uszkodzenia sprzętu artystycznego; mając na uwadze, że te bariery dla transgranicznej mobilności kulturalnej podważają zasadę swobodnego przepływu;
- AE. mając na uwadze, że dotacje publiczne uważa się za najistotniejszą i najskuteczniejszą formę wsparcia finansowego dla sektora kultury i sektora kreatywnego, lecz często są one niewystarczające, obciążone nadmierną biurokracją i trudne do uzyskania, szczególnie dla zmarginalizowanych grup, a także bywają przyznawane arbitralnie jako narzędzie wpływów politycznych, co zniechęca aspirujących artystów i twórców do składania wniosków; mając ponadto na uwadze, że dostęp do dotacji publicznych jest utrudniony także z powodu braku nadrzędnej europejskiej strategii Komisji dotyczącej finansowania sektora, z racji różnorodności źródeł finansowania w obrębie wieloletnich ram finansowych oraz ze względu na to, że sektora ten pozostaje poza głównym nurtem polityki;
- AF. mając na uwadze, że freelancerzy są w najbardziej niepewnej sytuacji pod względem dostępu zarówno do systemów socjalnych, jak i do krajowych i unijnych dotacji, funduszy i innych możliwości finansowania;
- AG. mając na uwadze, że pandemia COVID-19 uwypukliła zależność artystów od publicznego i prywatnego krótkoterminowego wsparcia finansowego oraz od średnioterminowego wsparcia opartego na projektach, a także mając na uwadze, że uwidocznili to zasadnicze trudności strukturalne w sektorze;
- AH. mając na uwadze, że dostęp do finansowania pozostaje głównym wyzwaniem w szczególności dla mniejszych podmiotów z sektora kultury i sektora kreatywnego, w tym indywidualnych artystów, kolektywów artystycznych oraz osób zawodowo związanych z kulturą i z pracą twórczą, które często nie spełniają kryteriów wymaganych przy pożyczkach i gwarancjach bankowych, co czyni jeszcze istotniejszym dostęp do dotacji publicznych i prywatnych oraz ich dostępność; ponownie podkreśla znaczenie wspierania wszystkich sektorów kultury, w tym zawodów związanych z mediacją kulturową, które odgrywają istotną rolę pośrednika między społeczeństwem a dziełami artystycznymi lub dziedzictwem kulturowym i

zapewniają w ten sposób dostęp do kultury i jej upowszechnianie wśród szerokiej publiczności;

- AI. mając na uwadze, że w czasie kryzysu wielu prywatnych inwestorów i publicznych fundatorów mniej hojnie wspierało projekty kulturalne, zwłaszcza te o wymiarze transgranicznym, lub całkowicie wstrzymało takie wsparcie; mając na uwadze, że uwydatnia to znaczenie pewnego i stałego finansowania publicznego;
- AJ. mając na uwadze, że edukacja i kultura mają zasadnicze znaczenie w budowaniu integracyjnych i spójnych społeczeństw dla wszystkich, wspieraniu integracji i utrzymaniu europejskiej konkurencyjności;
- AK. mając na uwadze, że dostawcy usług transmisji strumieniowej spoza UE zwiększyli inwestycje w infrastrukturę sektora kultury i sektora kreatywnego państw członkowskich z myślą o tworzeniu nowych treści przeznaczonych do dystrybucji w internecie;
- AL. mając na uwadze, że artyści często są narażeni na rasizm, ksenofobię, dyskryminację i wykluczenie ze względu na ich postrzeganą tożsamość będącą wynikiem rasizmu strukturalnego i instytucjonalnego oraz działania pozorowanego, co skutkuje napiętymi relacjami i utrudnioną współpracą z właściwymi instytucjami, a także ogranicza ich wolność artystyczną;
- AM. mając na uwadze, że artyści z niepełnosprawnościami są wykluczeni z polityki i finansowania w ramach sektora kultury i sektora kreatywnego, gdyż nie uwzględnia się przykładowo ich ograniczonej mobilności lub wyzwań związanych ze zbiurokratyzowanymi procedurami finansowania;
- AN. mając na uwadze, że chociaż udział kobiet w sektorze kultury i sektorze kreatywnym jest wysoki, nadal zderzają się one z dyskryminacją ze względu na płeć, z brakiem dostępu, luką płacową między kobietami a mężczyznami oraz z przeszkodami w reprezentacji i widoczności; mając na uwadze, że kobiety rzadko sprawują kluczowe funkcje kreatywne i zajmują stanowiska decyzyjne w instytucjach kultury; mając na uwadze, że artystki są często uciszane i poddawane nieproporcjonalnej krytyce w związku ze swoją pracą i że artystki oraz artyści LGBTIQ+ częściej padają ofiarą ataków lub podlegają ograniczeniom;
- AO. mając na uwadze, że artyści i pracownicy sektora kultury ze zmarginalizowanych grup – w tym kobiety, osoby młode, przedstawiciele mniejszości rasowych, etnicznych i geograficznych, osoby ze środowisk wrażliwych pod względem społeczno-gospodarczym, osoby z niepełnosprawnościami, osoby LGBTIQ+ – mają trudniejszy dostęp do kariery artystycznej i kulturalnej oraz mniejsze szanse na długotrwałą karierę w tym sektorze; mając na uwadze, że pandemia COVID-19 uderzyła szczególnie mocno w kobiety i pogłębiła istniejące już wcześniej przeszkody w dostępie, równym wynagrodzeniu, reprezentacji i widoczności napotykaną przez te grupy w sektorze kultury i w sektorze kreatywnym;
- AP. mając na uwadze, że wolność słowa i wolność sztuki zapisane w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej są obecnie w kilku państwach członkowskich zagrożone w rezultacie ingerencji państwa i ograniczeń o podłożu politycznym, a

niekiedy ogranicza się je przepisami antyterrorystycznymi lub na podstawie zarzutów, że dzieła artystyczne naruszają uczucia religijne lub symbole narodowe, bądź w wyniku uznania ich za obraźliwe lub niestosowne, co skutkuje również autocenzurą;

- AQ. mając na uwadze, że w czasie kryzysu krajowe programy pomocy, w szczególności pomocy dla pracowników sektora kultury i sektora kreatywnego, którzy nie podlegają krajowym definicjom artystów, w tym między innymi dla freelancerów, takich jak pisarze i autorzy, były i nadal są fragmentaryczne;
- AR. mając na uwadze, że w świetle skutków pandemii całe pokolenie młodych artystów oraz pracowników sektora kultury będzie miało trudności ze znalezieniem pracy w sektorze kultury lub podjęciem studiów artystycznych w związku z zawężaniem się zakresu możliwości; mając na uwadze, że artyści poniżej 30. roku życia są bardziej narażeni na bezrobocie, częściej podejmują nieodpłatną pracę i pracują w warunkach wyzysku, takich jak niewypłacane pensje i umowy niegwarantujące pewności zatrudnienia;
1. wzywa Komisję i państwa członkowskie do uznania nieodłącznej wartości kultury oraz zasadniczego znaczenia kultury dla społeczeństwa, jego rozwoju i naszego dobrobytu, gospodarki i inkluzywności oraz do przełożenia tego uznania na odpowiednie i stałe wsparcie finansowe i strukturalne;
 2. ubolewa nad tym, że działalność kulturalna często jest uważana za nieistotną; przypomina, że kultura odgrywa kluczową rolę w społeczeństwie, tym bardziej w czasie kryzysu, i wzywa w związku z tym do jak najszybszego ponownego otwarcia wszystkich przestrzeni kultury; przyznaje, że aby sektor kultury i sektor kreatywny mogły przetrwać obecne trudności, trzeba nie tylko zapewnić im natychmiastowe wsparcie i wprowadzić wszystkie niezbędne środki nadzwyczajne, lecz również rozważyć uporządkowaną odnowę tego kluczowego sektora dzięki wsparciu strukturalnemu w postaci innowacyjnych programów i środków z budżetu, ale i dzięki stworzeniu młodemu pokoleniu możliwości kształcenia się w tej dziedzinie;
 3. wzywa Komisję do dalszego rozwijania i wzmocnienia w ramach polityki branżowej ram ekosystemu sektora kultury i sektora kreatywnego w postaci spójnej, konkurencyjnej i długoterminowej strategii, aby zwiększyć ich konkurencyjność, strategiczną wartość dla europejskiej gospodarki i europejskiego stylu życia oraz umożliwić wykorzystanie ich potencjału pod względem tworzenia miejsc pracy i wzrostu gospodarczego; podkreśla tkwiący w sektorze kultury i sektorze kreatywnym potencjał pod względem zatrudnienia ludzi młodych i pod względem reindustrializacji, a w szczególności coraz większe możliwości w tych sektorach, które stwarza młodym ludziom środowisko cyfrowe;
 4. wzywa Komisję i państwa członkowskie do uwzględnienia sektora kultury i sektora kreatywnego we wszystkich narzędziach wsparcia finansowego, takich jak InvestEU i NextGenerationEU; podkreśla wagę przeznaczania tych zasobów w oparciu o specyfikę poszczególnych sektorów i rozmiary potencjalnych beneficjentów, aby zapewnić kompatybilne rozwiązania, które nie spowodują dalszych nierówności w UE;
 5. wzywa państwa członkowskie i Komisję do uznania europejskiej wartości dodanej współpracy transgranicznej oraz do zniesienia barier dla zrównoważonej i inkluzywnej mobilności transgranicznej artystów i pracowników sektora kultury w UE oraz między

UE a państwami spoza UE;

6. wzywa Komisję i państwa członkowskie do udzielenia wsparcia i do dostarczenia autorom, wykonawcom, innym osobom zawodowo związanym z pracą twórczą oraz pracownikom sektora kultury i sektora kreatywnego jasnych informacji i wytycznych dotyczących mobilności, a także do przeglądu i w razie potrzeby do zmiany wymogów administracyjnych we wszystkich państwach członkowskich, w tym dotyczących wiz, opodatkowania, zabezpieczenia społecznego i dostępu do szkoleń oraz uznawania tytułów lub stopni wykształcenia artystycznego, włącznie z kształceniem i szkoleniem zawodowym oraz kwalifikacjami akademickimi, a także do unijnych programów i funduszy, które mogą zaspokajać ich potrzeby, takich jak „Kreatywna Europa”, w tym także i tych, które nie są bezpośrednio lub konkretnie ukierunkowane na sektor kultury i sektor kreatywny; wzywa do stworzenia specjalnych programów poświęconych mobilności młodych twórców i innowatorów, by promować wymiany i innowacje w dziedzinie kultury i kreatywności;
7. z zadowoleniem przyjmuje stworzenie punktów informacyjnych ds. mobilności mających zapewnić pomoc artystom i pracownikom sektora kultury oraz wspierać zrównoważoną mobilność; apeluje do wszystkich państw członkowskich o stworzenie na swoim terytorium co najmniej jednego takiego punktu informacyjnego ds. mobilności, by zaoferować artystom i osobom zawodowo związanym z kulturą i pracą twórczą bezpłatne i dostosowane do potrzeb wsparcie; zaleca Komisji, by dostarczyła spójnych i bardziej wszechstronnych informacji o mobilności dostosowanych do potrzeb transgranicznych pracowników sektora kultury oraz autorów, wykonawców i twórców za pośrednictwem takich inicjatyw jak zaktualizowane zestawy narzędzi i przewodniki;
8. wzywa Komisję do dostarczenia artystom przejrzystych informacji na temat aspektów mobilności związanych ze stosunkami między UE a Zjednoczonym Królestwem;
9. potępia fakt, że większość państw członkowskich nie wdrożyła dyrektywy w sprawie praw autorskich na jednolitym rynku cyfrowym w terminie, który upłynął 7 czerwca 2021 r.; ubolewa, że Komisja opublikowała wytyczne zaledwie trzy dni przed terminem wdrożenia; uważa, że świadczy to o potrzebie przyjęcia rozporządzenia obejmującego również kwestie proceduralne;
10. zachęca państwa członkowskie, aby umożliwiły osobom zawodowo związanym z kulturą i pracą twórczą odliczanie od podatku wydatków biznesowych związanych z ich działalnością artystyczną, a także kosztów związanych ze sprzętem lub szkoleniem (podnoszeniem kwalifikacji i zmianą kwalifikacji);
11. podkreśla zapotrzebowanie na szczegółowe, zestawione według płci, porównywalne dane i statystyki dotyczące zatrudnienia i dochodów w sektorze kultury i sektorze kreatywnym;
12. zachęca do większej synergii między sektorem kultury a sektorem edukacji oraz do propagowania większego udziału szkół i placówek artystycznych i kulturalnych w działaniach w ramach programu Erasmus+ oraz w innych działaniach w ramach unijnych programów, zarówno przeznaczonych dla uczniów, jak i dla nauczycieli; apeluje do państw członkowskich, aby w pełni uwzględniły i propagowały dostęp do edukacji, kształcenia i szkolenia zawodowego oraz kwalifikacji akademickich w

dziedzinach sztuki w ramach holistycznego podejścia do odbudowy sektora kultury i sektora kreatywnego oraz całego społeczeństwa; zauważa, że ważne jest zapewnienie dostępu do uczenia się przez całe życie, zmiany kwalifikacji i podnoszenia kwalifikacji oraz szkoleń poprzez m.in. programy mentorskie, a także opracowanie ogólnounijnych materiałów szkoleniowych dotyczących przejścia od nauki do zatrudnienia w sektorze kultury i sektorze kreatywnym;

13. wzywa państwa członkowskie do transpozycji dyrektywy (UE) 2019/790 w sprawie praw autorskich na jednolitym rynku cyfrowym z mocnym naciskiem na ochronę dzieł kultury i utworów oraz osób je tworzących, a w szczególności do zagwarantowania autorom i wykonawcom odpowiedniego, godziwego i proporcjonalnego wynagrodzenia; apeluje do Komisji o ściśle monitorowanie skutecznego wdrażania tych kluczowych zasad;
14. zwraca uwagę na znaczenie licencji terytorialnych w modelu biznesowym większości podmiotów sektora kultury i sektora kreatywnego; przypomina o śródkresowym przeglądzie rozporządzenia w sprawie nieuzasadnionego blokowania geograficznego, którego ma dokonać Komisja; zwraca uwagę na konieczność uwzględnienia, przed rozważeniem jakichkolwiek działań następczych, opinii podmiotów praw autorskich we wszelkich dyskusjach na temat treści chronionych prawem autorskim; przypomina, że przychody z praw autorskich stanowią podstawę godziwego wynagrodzenia nie tylko artystów i twórców, lecz także wielu małych podmiotów sektora kultury i sektora kreatywnego; przypomina, że jakakolwiek radykalna zmiana w tej dziedzinie może mieć dla wielu z nich dramatyczne skutki;
15. wyraża ubolewanie, że wciąż nie doszło do transpozycji dyrektyw 2019/790 i 2019/789 na szczeblu krajowym i że tylko kilka państw członkowskich korzysta z przewidzianej w art. 18 możliwości wdrożenia mechanizmów odpowiedniego wynagrodzenia; wzywa państwa członkowskie do stworzenia na podstawie art. 18 dyrektywy 2019/790 skutecznych mechanizmów wynagradzania;
16. wzywa Komisję do promowania zbiorowego zarządzania prawami autorskimi w ramach wdrażania niedawno przyjętych dyrektyw w sprawie prawa autorskiego, a także w jej przyszłych inicjatywach mających na celu zapewnienie twórcom godziwego wynagrodzenia, a społeczeństwu szerokiego dostępu do dzieł kulturalnych i kreatywnych;
17. wzywa Komisję do skutecznego wdrożenia inicjatyw na rzecz równości płci, włączenia społecznego i integracji w dziedzinie kultury i w dziedzinie audiowizualnej za pośrednictwem programu „Kreatywna Europa” oraz do monitorowania ich wyników;
18. zwraca się do Komisji o ocenę wpływu platform strumieniowej transmisji muzyki w Europie, aby zapewnić przejrzystość algorytmów rekomendacji, ponieważ w dużym stopniu determinują one to, jakie treści są słuchane i oglądane przez ich konsumentów na listach odtwarzania i interfejsach użytkownika, oraz o rozważenie wprowadzenia pozytywnych obowiązków promowania różnorodności kulturowej i możliwości wyszukiwania utworów europejskich w ich usługach;
19. zdecydowanie potępia stereotypy, seksizm i molestowanie seksualne w sektorze kultury i sektorze kreatywnym;

20. z zadowoleniem przyjmuje inicjatywy niektórych państw członkowskich mające na celu wspieranie równości płci w procesie wyboru na wyższe stanowiska w publicznych placówkach kulturalnych;
21. uznaje kluczową rolę kultury i sztuki w promowaniu różnorodności kulturowej i w tworzeniu inkluzywnych społeczeństw oraz w walce z wszelkimi formami dyskryminacji;
22. podkreśla, że obecna pandemia uwypukliła znaczenie sfery cyfrowej i zwiększyła zależność artystów i użytkowników od dominujących platform cyfrowych; podkreśla w związku z tym, że potrzeba większej przejrzystości; przypomina, że dla niektórych artystów i twórców uzależnionych głównie od wydarzeń publicznych ta zmiana paradygmatu gospodarczego stanowi wyzwanie pod względem stabilności dochodów; jest zaniepokojony faktem, że w ramach tego nowego modelu biznesowego wielu artystów i twórców nie może uzyskać takich samych dochodów, gdyż praktyka narzucania klauzul wykupu przez dominujące lub duże platformy transmisji strumieniowej pozbawia autorów opłat licencyjnych oraz utrudnia odpowiednie i proporcjonalne wynagradzanie twórców; zwraca się zatem do Komisji o ocenę sytuacji i podjęcie środków mających na celu zadbanie o to, by przychody były należycie i sprawiedliwie rozdzielane między wszystkich twórców, artystów i posiadaczy praw;
23. z zadowoleniem przyjmuje wstępną ocenę skutków Komisji i niedawne konsultacje społeczne w sprawie układów zbiorowych dla osób samozatrudnionych, w ramach których analizowana jest możliwość usunięcia wynikających z prawa konkurencji przeszkód w rokowaniach zbiorowych dla osób samozatrudnionych i freelancerów; wzywa w związku z tym Komisję do przyjęcia jak najszerszego podejścia, aby zapewnić dostęp do rokowań zbiorowych wszystkim samozatrudnionym, w tym artystom i pracownikom sektora kultury; zachęca Komisję do dalszej oceny obowiązujących zasad pomocy państwa i ich zastosowania do sektora kultury i sektora kreatywnego oraz ewentualnej potrzeby ich dostosowania; wzywa państwa członkowskie do uznania prawa do zrzeszania się wszystkich pracowników sektora kultury i sektora kreatywnego oraz do sprzyjania rokowaniom zbiorowym;
24. zwraca uwagę, że nietypowe formy zatrudnienia (praca w niepełnym wymiarze godzin i umowy na czas określony, praca tymczasowa oraz samozatrudnienie zależne od sytuacji gospodarczej) są w sektorze mediów i kultury powszechne, co często stawia artystów i pracowników sektora kultury w sytuacji niepewnego zatrudnienia; podkreśla pilną potrzebę rozwiązania długotrwałych konfliktów w sektorze kultury i w sektorze kreatywnym; zachęca państwa członkowskie do wykorzystania pozytywnej konwergencji w celu ustanowienia względem artystów i pracowników sektora kultury minimalnych standardów w odniesieniu do warunków pracy, godziwego wynagrodzenia i zabezpieczenia społecznego, a jednocześnie do uznania specyfiki sektora kultury i sektora kreatywnego, takiej jak praca sezonowa i niemonetarna wartość kreatywności;
25. wzywa Komisję do przedstawienia propozycji europejskiego statusu artysty tworzącej wspólne ramy warunków pracy i minimalne standardy wspólne dla wszystkich państw UE – przy pełnym poszanowaniu obowiązków państw członkowskich i UE dotyczących rynku pracy i polityki kulturalnej – w drodze przyjęcia lub stosowania szeregu spójnych i kompleksowych wytycznych dotyczących między innymi, ale nie wyłącznie, umów,

- środków zbiorowej reprezentacji i zbiorowego zarządzania, zabezpieczenia społecznego, ubezpieczenia zdrowotnego i zasiłków dla bezrobotnych, systemu emerytalnego, podatków bezpośrednich i pośrednich, barier pozataryfowych i asymetrii informacji; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje zbliżające się rozmowy między państwami członkowskimi na temat statusu artystów w ramach otwartej metody koordynacji jako pierwszy krok; wzywa do powołania grupy roboczej w ramach otwartej metody koordynacji w celu ułatwienia wymiany najlepszych praktyk między państwami członkowskimi oraz monitorowania postępów w poprawie warunków pracy artystów;
26. wzywa Komisję do rozpoznania istniejących definicji artystów i pracowników sektora kultury w państwach członkowskich w celu wypracowania wspólnego sposobu rozumienia tych pojęć, które znajdzie odzwierciedlenie w kształtowaniu polityki UE i statystykach dotyczących kultury; zauważa, że taka definicja powinna uwzględniać zorientowany na proces charakter pracy kulturalnej i pracochłonność na różnych etapach procesu twórczego; uważa, że taka definicja powinna być również dostosowana do zalecenia UNESCO z 1980 r. w sprawie statusu artysty;
 27. wzywa do zwiększenia możliwości transgranicznego przenoszenia i do uznawania umiejętności, kwalifikacji i dyplomów w dziedzinie kultury i kreatywności, aby ułatwić mobilność osób działających w sektorze kultury i sektorze kreatywnym;
 28. wzywa państwa członkowskie i Komisję do wspierania programów i inicjatyw szkolenia zawodowego na rzecz rozwoju kariery wszystkich autorów, wykonawców i twórców kultury, w szczególności do wspierania ich w nabywaniu umiejętności cyfrowych, przedsiębiorczych i innych w celu korzystania z cyfrowych możliwości promowania ich dzieł i współpracy z innymi artystami;
 29. wzywa wszystkie państwa członkowskie do wywiązywania się z odpowiedzialności i obowiązku wspierania i obrony wolności artystycznej, aby przestrzegać podstawowego prawa do wolności wypowiedzi oraz zapewnić obywatelom UE swobodne korzystanie z twórczości artystycznej i udział w kulturze, a także wzywa Komisję do ukarania tych państw członkowskich, które nie wywiązują się z obowiązków; zachęca Komisję do prowadzenia dalszych badań na ten temat i przygotowania planu działania na rzecz lepszej ochrony wolności wypowiedzi artystycznej w Europie; wzywa państwa członkowskie do wspólnego ustanowienia zorganizowanego dialogu między artystami, ekspertami prawnymi i odpowiednimi zainteresowanymi stronami w celu określenia wspólnych norm wolności wypowiedzi artystycznej oraz opracowania i wdrożenia odpowiednich wytycznych;
 30. z zadowoleniem przyjmuje niedawne konkluzje Rady w sprawie odbudowy, odporności i zrównoważonego charakteru sektora kultury i sektora kreatywnego, w szczególności w odniesieniu do apelu o sprawiedliwy i zrównoważony rynek pracy oraz ochronę socjalną dla pracowników sektora kultury i sektora kreatywnego, a także potrzeby gwarantowania dochodów artystów; wzywa państwa członkowskie do działań na rzecz sprawnego wdrożenia tych konkluzji;
 31. wzywa państwa członkowskie do zapewnienia pełnego dostępu artystów i pracowników sektora kultury do ochrony socjalnej niezależnie od ich statusu zatrudnienia, w tym

dostępu do zasiłku dla bezrobotnych, opieki zdrowotnej i świadczeń emerytalnych; wzywa państwa członkowskie i Komisję do podjęcia konkretnych działań w odniesieniu do poszczególnych kategorii zawodów kreatywnych, aby zaradzić problemowi niestabilnych dochodów, nieodpłatnej pracy i niepewności zatrudnienia oraz zapewnić minimalny standard dochodów w tych zawodach;

32. wzywa państwa członkowskie do należytego uwzględniania wyjątkowej sytuacji artystów z grup zmarginalizowanych podczas opracowywania wszelkich odnośnych strategii politycznych, programów finansowania i działań, a także do usunięcia wszelkich przeszkód w osiągnięciu równości płci w tym sektorze, w szczególności przez wprowadzenie środków umożliwiających równy dostęp, uczestnictwo i reprezentację wszystkich osób związanych zawodowo z kulturą i artystów;
33. wzywa państwa członkowskie do zwiększenia wsparcia dla sektora kultury i sektora kreatywnego poprzez wzmocnienie inwestycji publicznych oraz zachęcanie do prywatnych inwestycji w sektorze kultury i w sektorze kreatywnym oraz do partnerstw publiczno-prywatnych; wzywa państwa członkowskie do zapewnienia artystom i wszystkim twórcom kultury łatwiejszego dostępu do finansowania;
34. wzywa państwa członkowskie do dywersyfikacji źródeł wsparcia dla sektora kultury i sektora kreatywnego i do zagwarantowania, że nie zostaną wprowadzone żadne cięcia finansowe ani nie dojdzie do ograniczenia istniejących funduszy, ponieważ sektor nadal zmagają się z następstwami ostatnich cięć;
35. wzywa Komisję i państwa członkowskie do ułatwienia dostępu do publicznych dotacji i pożyczek dzięki zmniejszeniu obciążeń administracyjnych na wszystkich etapach składania wniosków i sprawozdań oraz do zagwarantowania przejrzystości; podkreśla, jak ważne jest sprzyjanie synergii między wszystkimi odnośnymi programami finansowania UE, w których przewidziano konkretne kwoty dla sektora kultury i sektora kreatywnego, takimi jak „Horyzont Europa”, „Kreatywna Europa”, InvestEU, „Cyfrowa Europa”, fundusze w ramach polityki spójności i Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, aby lepiej je wykorzystać na wsparcie artystów i pracowników sektora kultury oraz zapewnić nowe, dostępne i w miarę możliwości stałe źródła finansowania;
36. podkreśla wagę przeznaczenia odpowiedniej części środków na rzecz odbudowy gospodarczej na potrzeby sektora kultury i sektora kreatywnego; ponawia swój apel do Komisji i państw członkowskich o uwzględnienie kultury w krajowych planach odbudowy i zwiększania odporności oraz o przeznaczenie na kulturę co najmniej 2 % puli środków budżetowych przeznaczonych na Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności z konkretnymi, sprzyjającymi włączeniu społecznemu środkami, które będą dostępne dla wszystkich i nikogo nie pominą; jest poważnie zaniepokojony tym, że w przypadku niektórych państw członkowskich w przedłożonym planie przeznaczono dla tego sektora niższy odsetek funduszy lub nie przewidziano dla niego żadnych środków; wzywa Komisję do opublikowania danych dotyczących kwot i przeznaczenia środków zarezerwowanych w planach, aby zapewnić przejrzystość i ułatwić demokratyczny nadzór;
37. ponownie podkreśla znaczenie wspierania wszystkich sektorów kultury, w tym

zawodów związanych z mediacją kulturową, które odgrywają istotną rolę jako łączące między społeczeństwem a dziełami artystycznymi lub dziedzictwem kulturowym i zapewniają w ten sposób dostęp do kultury i jej upowszechnianie wśród szerokiej publiczności;

38. podkreśla, że sektor kultury i sektor kreatywny pandemia dotknęła jako pierwsze, dotknęła je najsilniej i że sektory te jako ostatnie ulegną odbudowie, a biorąc pod uwagę ograniczenia dotyczące liczby uczestników wydarzeń kulturalnych, oczekuje się, że odbudowa sektora kultury i sektora kreatywnego będzie jeszcze powolniejsza; podkreśla, że odbudowa sektora kultury i sektora kreatywnego powinna odbywać się równoległe z transformacją w kierunku ich zrównoważonego rozwoju; wzywa Komisję i państwa członkowskie do wspierania szybkiej odbudowy całego ekosystemu kultury oraz do wzmocnienia odporności, konkurencyjności i innowacyjności sektora kultury i sektora kreatywnego w perspektywie długoterminowej, a także do wzmocnienia tych sektorów poprzez zapewnienie wszystkim, a zwłaszcza najbardziej wrażliwym podmiotom, sprawiedliwego i zorganizowanego wsparcia oraz pomnożyć możliwości zatrudnienia dla artystów, autorów, wykonawców, pracowników sektora kultury i pracowników zajmujących się mediacją kulturową poprzez wspieranie współpracy w różnych dziedzinach, jak również poprzez zagwarantowanie kompleksowego monitorowania sytuacji społeczno-gospodarczej w sektorze kultury i sektorze kreatywnym za pomocą europejskich ram warunków pracy, aby jak najlepiej stawić czoła wszelkim poważnym kryzysom w przyszłości oraz wspierać ich transformację cyfrową i ekologiczną;
39. podkreśla, że wszelkie działania podjęte w ramach pomocy sektorowi kultury i sektorowi kreatywnemu w odbudowie powinny mieć na celu nie tylko ożywienie gospodarcze, ale także powinny być wykorzystywane do poprawy warunków pracy artystów i pracowników sektora kultury, podnoszenia kwalifikacji i przekwalifikowania tych pracowników, aby umożliwić im włączenie się w epokę cyfrową i świat cyfrowy, oraz powinny być wykorzystywane na inwestycje w potencjał innowacji ekologicznych w sektorze kultury i sektorze kreatywnym, by stały się one siłą napędową zrównoważonego rozwoju oraz wczesnymi użytkownikami i inicjatorami przełomowych technologii potrzebnych do przeciwdziałania zmianie klimatu; podkreśla wyzwania dla sektora kultury i sektora kreatywnego związane z cyfryzacją, a zatem potrzebę ciągłego opracowywania nowych koncepcji i przekształcania modeli biznesowych w celu opracowania rozwiązań rynkowych opartych na dużych zbiorach danych, przetwarzaniu w chmurze, ICT, sztucznej inteligencji i silnej roli platform internetowych; podkreśla znaczenie dostępu do danych o odbiorcach i do systemów rekomendacji treści oraz ich przejrzystości dla posiadaczy praw w europejskim sektorze kultury i sektorze kreatywnym; podkreśla w związku z tym znaczenie gwarantowanego finansowania cyfryzacji, zachowania i dostępności w internecie treści kulturalnych i kreatywnych oraz naszego europejskiego dziedzictwa kulturowego;
40. wzywa Komisję i państwa członkowskie do gromadzenia i udostępniania wiarygodnych danych na temat najlepszych praktyk i metod dystrybucji pomocy na rzecz sektora kultury i sektora kreatywnego; wzywa ponadto do wymiany najlepszych praktyk na temat najskuteczniejszych sposobów dystrybucji środków na odbudowę w perspektywie krótko- i średnioterminowej, aby zapewnić ich maksymalny zasięg w sektorze kultury i w sektorze kreatywnym i nie pominąć żadnego artysty ani pracownika sektora kultury;

41. podkreśla znaczenie wynagrodzenia autorów i wykonawców pracujących w internecie lub poza nim, w szczególności przez wspieranie rokowań zbiorowych;
42. wzywa Komisję do ciągłego monitorowania sektora kultury i sektora kreatywnego za pomocą regularnych badań sytuacji artystów w celu uzyskania dokładnych, wiarygodnych, aktualnych i sektorowych danych na poziomie europejskim, aby opracować solidny proces kształtowania polityki, a także lepiej poznać sektor kultury i sektor kreatywny i lepiej przygotować się na wypadek przyszłych kryzysów;
43. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w czasie kryzysu wiele ekosystemów pracowników i organizacji sektora kultury dostosowało się do nowych cyfrowych formatów dystrybucji, wykorzystując innowacyjne sposoby docierania do odbiorców; zwraca jednak uwagę, że zaangażowanie cyfrowe nie powinno zastępować osobistego doświadczania kultury;
44. zachęca do promowania wykorzystywania nowych technologii, takich jak sztuczna inteligencja, aby artyści mogli odkrywać nowe sposoby tworzenia i rozpowszechniania twórczości oraz czerpać większe korzyści z możliwości oferowanych przez środowisko cyfrowe;
45. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.

UZASADNIENIE

Pandemia COVID-19 uwypukliła i pogorszyła już i tak nie najlepsze warunki pracy wielu podmiotów działających w sektorach i branżach kultury i kreatywności. Podczas gdy kraje europejskie w bezprecedensowy sposób reagują na kryzys, by sprostać wyzwaniom, przed którymi stoją systemy zdrowia publicznego i zabezpieczenia społecznego w całej Unii Europejskiej, wielu artystów i pracowników sektorów i branż kultury i kreatywności walczy o przetrwanie. Odrobienie tych strat dla europejskiego sektora kultury może potrwać dziesiątki lat.

COVID-19 wywarł już dramatyczny wpływ na sektor kultury i sektor kreatywny: odwołanie ofert zatrudnienia i występów, imprez i festiwali, zamknięcie wystaw skutkuje katastrofalnymi konsekwencjami gospodarczymi, społecznymi, kulturalnymi i ludzkimi. Osoby zawodowo związane z kulturą i twórczością często już wcześniej znajdowały się w niepewnej sytuacji, a dodatkowo w związku z COVID-19 wiele z nich pozostaje bez żadnych regularnych dochodów. Niektóre z nich spędzają większość swojej kariery zawodowej w tej samej strukturze lub współpracując z tymi samymi podmiotami, podczas gdy wiele innych pracuje w kilku różnych miejscach jako freelancerzy lub na innych niepewnych warunkach, często bez waloryzacji wynagrodzeń z tytułu inflacji, z **nieadekwatnymi honorariami lub nawet i bez nich.**

Wiele artystów i osób zawodowo związanych z kulturą ma drugą pracę w dziedzinie artystycznej lub innej, albo ze względów artystycznych, albo z konieczności finansowej, co daje im pewne zabezpieczenie społeczne. Ze względu na wyzwania, przed którymi stoi wiele z nich w czasie pandemii, niektórzy mogą podjąć decyzję o całkowitym porzuceniu tego sektora – dotyczy to zwłaszcza artystów i osób zawodowo związanych z kulturą wywodzących się ze środowisk migrantów lub innych trudnych środowisk społeczno-ekonomicznych. Jednym z największych wyzwań stojących przed takimi artystami jest poświęcanie wystarczającego czasu ich dziełom sztuki lub twórczości. Z tego powodu szczególnie trudno jest im pogodzić życie rodzinne i karierę zawodową, ponieważ ten styl pracy wiąże się z nietypowymi godzinami pracy, szybko zmieniającymi się warunkami pracy i z niepewnością dochodów. **Problemy te zna wiele artystów i osób zawodowo związanych z kulturą, zwłaszcza jeśli są samozatrudnieni, gdyż w takiej sytuacji często trudno jest wziąć urlop macierzyński lub rodzicielski oraz zorganizować opiekę nad dziećmi z powodu niepewnych i często nieregularnych godzin pracy.**

Kolejnym aspektem, który należy bardziej uwypuklić, jest równouprawnienie płci w sektorach i branżach kultury i kreatywności. Chociaż w sektorze pracuje wiele kobiet, na stanowiskach decyzyjnych nie są one liczne. Ponadto w wielu sektorach i branżach kultury i kreatywności trudno znaleźć pracę osobom z niepełnosprawnościami. Dzięki odpowiedniemu wdrożeniu Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych dostosowanemu do konkretnych sektorów sektory i branże kultury i kreatywności mogą się stać bardziej inkluzywne.

O ile małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) (przedsiębiorstwa zatrudniające mniej niż 250 osób) zdecydowanie zdominowały działalność kulturalną w UE-27, o tyle duże przedsiębiorstwa (zatrudniające co najmniej 250 osób) zajmują się przede wszystkim nadawaniem programów ogólnodostępnych i abonamentowych. Ponadto w sektorach i

branżach kultury i kreatywności pracuje duża liczba freelancerów oraz pracowników tymczasowych i wykonujących pracę przerywaną. To na tych niestandardowych pracownikach polega wiele małych przedsiębiorstw prowadzących działalność kulturalną i artystyczną.

Artyści i twórcy są raczej mobilni zawodowo w obrębie Unii, gdyż często stanowi to kluczowy element ich kariery zawodowej. Wzorce mobilności bywają nieprzewidywalne i bardzo często zależą od rodzaju projektów i możliwości otwierających się przed artystami lub twórcami. Coraz częściej odchodzi się od standardowego wzorca zatrudnienia ku bardziej niepewnym formom zatrudnienia.

Aby temu zaradzić, w tym sprawozdaniu wezwano do lepszej współpracy i koordynacji między państwami członkowskimi, by lepiej informować artystów pracujących za granicą, a **w szczególności, by zmniejszyć obciążenia biurokratyczne i uniknąć podwójnego opodatkowania**. Zaaapelowano również o zbadanie możliwości wzajemnego uznawania statusu artystów, a nawet europejskich ram regulujących taki status, aby artyści mogli korzystać z praw przysługujących im jako artystom w całej Unii. **Artyści powinni móc korzystać z zalet jednolitego rynku i swobody przemieszczania się w obrębie Unii Europejskiej tak samo jak wszyscy inni pracownicy.**

Zasadnicze znaczenie dla artystów ma również dostęp do finansowania i umiejętności w zakresie przedsiębiorczości. Chociaż wielu z nich ma talent, brakuje im umiejętności, aby przełożyć swoje pomysły na sukces finansowy, a także często brakuje im dostępu do finansowania, zwłaszcza pochodzącego od sektora prywatnego. Artyści powinni **mieć również dostęp do szkoleń** rozwijających umiejętności w zakresie przedsiębiorczości, które pomogą im czerpać pewne dochody z ich artystycznych pomysłów.

Wolność ekspresji artystycznej jest kluczowym elementem kultury europejskiej. Coraz bardziej niepokoi, że obecnie rządy, ideologie polityczne i niektóre podmioty niepaństwowe na całym świecie i w Europie kwestionują powszechność praw człowieka. **Ogranicza się swobodę wypowiedzi artystycznej w związku z** wartościami religijnymi przeważającymi nad wolnością artystyczną, znieważaniem państwa i jego symboli, nadmiernym wpływem rządu na muzea i instytucje artystyczne. Celem ataków są artyści wywodzący się ze społeczności **LGBTIQ+**, a zagrożeniem dla europejskiej różnorodności kulturowej jest wciąż trudna sytuacja kobiet i mniejszości.

INFORMACJE O PRZYJĘCIU PRZEZ KOMISJĘ PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWĄ

Data przyjęcia	27.9.2021
Wynik głosowania końcowego	+ : 26 - : 0 0 : 3
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Asim Ademov, Ilana Cicurel, Gilbert Collard, Gianantonio Da Re, Laurence Farreng, Tomasz Frankowski, Romeo Franz, Chiara Gemma, Alexis Georgoulis, Irena Joveva, Petra Kammerevert, Predrag Fred Matić, Dace Melbārde, Victor Negrescu, Niklas Nienaaß, Peter Pollák, Marcos Ros Sempere, Domènec Ruiz Devesa, Monica Semedo, Andrey Slabakov, Massimiliano Smeriglio, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Maria Walsh, Theodoros Zagorakis, Milan Zver
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Marcel Kolaja, Elżbieta Kruk
Zastępcy (art. 209 ust. 7) obecni podczas głosowania końcowego	Evelyne Gebhardt

**GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO W KOMISJI
PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWEJ**

26	+
ECR	Dace Melbārde
ID	Gilbert Collard, Gianantonio Da Re
NI	Chiara Gemma
PPE	Asim Ademov, Tomasz Frankowski, Peter Pollák, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Maria Walsh, Theodoros Zagorakis
Renew	Ilana Cicurel, Laurence Farreng, Irena Joveva, Monica Semedo
S&D	Evelyne Gebhardt, Petra Kammerevert, Predrag Fred Matić, Victor Negrescu, Marcos Ros Sempere, Domènec Ruiz Devesa, Massimiliano Smeriglio
The Left	Alexis Georgoulis
Verts/ALE	Romeo Franz, Marcel Kolaja, Niklas Nienäß

0	-

3	0
ECR	Elżbieta Kruk, Andrey Slabakov
PPE	Milan Zver

Objaśnienie używanych znaków:

+ : za

- : przeciw

0 : wstrzymało się